

INTERDISCIPLINÁRNE DIALÓGY

<pg n=28>Beatus autem rex <persName type="king">Stephanus </persName>

Informačné technológie v historickom výskume

doc. Mgr. Peter Labanc, PhD.

Katedra histórie
Filozofická fakulta
Trnavská univerzita v Trnave

UTOROK
4|3|2025
14:45 hod.

Akropola FF UKF
Hodžova I, Nitra

DEKAN FILOZOFICKEJ FAKULTY
UKF V NITRE

Vás pozýva na cyklus vedeckých prednášok

Je už klišé konštatovať, že digitálne technológie prenikajú do každej oblasti ľudskej činnosti. Rovnakým klišé je však aj fakt, že vo viacerých humanitných vedách sa bránime ich využitiu vo výskume. Cieľom prednášky je poukázať na súčasné trendy využívania informačných technológií v historickom bádani a ich prínos pre metodológiu a výsledky bádania prostredníctvom troch nástrojov. Prvým je využitie kódovania historických prameňov pomocou jazyka XML. Formát Text Encoding Initiative (TEI P5) umožňuje strojovo spracovateľné uchovávanie a publikovanie písomných prameňov. Ďalšou dynamicky sa rozvíjajúcou oblasťou v historických vedách je historicko-geografický a demografický výskum. Ten sa už nezaobíde bez geografických informačných systémov (GIS), v ktorých je možné nielen vizualizovať historické javy v geografickom kontexte. Veľmi užitočným digitálnym nástrojom pre historický výskum je aj OpenAtlas umožňujúci modelovanie a vizualizáciu komplexných vzťahov medzi rôznymi historickými entitami, ako sú osoby, udalosti, miesta a artefakty. Na konkrétnych príkladoch tak môžeme pozorovať nielen zefektívnenie práce historika, ale aj nové možnosti poznania minulosti. Zároveň sa však nemôžeme vyhnúť ani diskusii o „odvrátenej strane“ IT v humanitných disciplínach.